

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de act normativ

Ordin privind aprobarea Procedurii privind determinarea capacității disponibile în rețelele electrice pentru racordarea de noi instalații de producere a energiei electrice

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii actului normativ

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p>Prin adoptarea Pactului Verde European, UE s-a angajat să atingă neutralitatea climatică până în 2050. Realizarea acestui obiectiv va necesita o transformare a societății și a economiei Europei, care va trebui să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor, justă și echilibrată din punct de vedere social. Pactul Verde European propune, de asemenea, un nou obiectiv al UE de reducere netă a emisiilor până în 2030 cu cel puțin 55% comparativ cu 1990.</p> <p>Este necesar ca noile surse regenerabile să înlocuiască treptat resursele tradiționale epuizabile, asigurând protecția mediului natural și securitatea energetică. Conștient de faptul că resursele energetice „tradiționale” sunt limitate și că în viitor omenirea va fi obligată să se orienteze spre surse regenerabile de energie, trebuie implementată o strategie orientată spre producerea și utilizarea treptată a tipurilor de energie verde, în vederea economisirii resurselor epuizabile și înlocuirea lor în viitor.</p> <p>Pachetul european de directive emis la sfârșitul anului 2018 (Clean Energy Package), completat cu directivele emise în cursul anului 2019 au creat obiective ambițioase pentru sectorul energiei și climei la nivelul anului 2030, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none">- obiectivul privind reducerea emisiilor interne de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu anul 1990, obiectiv pe care Comisia Europeană îl propune a fi majorat la 55 % în 2030;- obiectivul privind ponderea de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie de 32% în 2030, obiectiv pe care Comisia Europeană îl propune a fi majorat¹ la 40% în 2030;
--	---

¹ Amendment to the Renewable Energy Directive to implement the ambition of the new 2030 climate target (RED)

- obiectivul privind îmbunătățirea eficienței energetice cu 32,5% în 2030, obiectiv pe care Comisia Europeană îl propune a fi majorat la 40 % în 2030²;
- obiectivul de interconectare a pieței de energie electrică la un nivel de 15% până în 2030.

În cazul României, **trecerea de la ținta de 24 % în anul 2020**, privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile, în total consum final brut de energie, **la o țintă de 30,7 % (propusă), la nivelul anului 2030**, este echivalentă cu creșterea cu peste 140 % a ponderii capacităților de producție a energiei electrice din surse regenerabile, față de capacitatea de producție instalată în perioada 2010÷2016 (de cca. 4785 MW). **Aceasta creștere a producției de energie electrică din surse regenerabile ar însemna ca pondere cca 49,4 % din consumul final brut de energie electrică, ceea ce ar trebui să conducă la o suplimentare a capacităților de producție instalate în surse regenerabile, cu cc. 7000 MW**, din care aprox. 3700 MW din surse fotovoltaice, 2300 MW din surse eoliene și respectiv cca. 1000 MW din surse hidro (a se vedea: PNIESC - Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021÷2030, actualizat - draft ianuarie 2021).

Mai mult, Proiectul de Orientări privind ajutorul de stat pentru climă, protecție a mediului și energie 2022³ - CEEAG prezintă relevanță pentru promovarea unor noi scheme suport pentru capacități de producere a energiei din surse regenerabile de energie, conținând toate măsurile care sunt potrivite pentru reducerea până la eliminare a emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin înlocuirea promovării combustibililor fosili cu cei din biomasă, în contextul atingerii unor ținte noi foarte ambițioase pentru UE.

Minimumul de capacități din surse regenerabile cu funcționare greu predictibilă la finalul anului 2030 va fi de cca. 12000 MW. În acest context stocarea (baterii, stocare în capacități de hidrogen, centrale cu acumulare și pompaj, dar și facilitarea intrării pe piață a altor surse care pot asigura stocarea energiei, inclusiv la nivelul micilor consumatori), adaptarea la curba de consum și managementul consumului sunt instrumente care devin absolut necesare pentru a acoperi deficitul de producție

² Amendment of the Energy Efficiency Directive to implement the ambition of the new 2030 climate target (EED)

³ Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy 2022

atunci când sursele regenerabile nu produc, dar și pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță a sistemului energetic național.

Având în vedere caracterul impredictibil de funcționare a unor tehnologii utilizate de producere a E-SRE (în special producere a E-SRE eolian și solar) pe fondul renunțării la sursele clasice de producere a energiei electrice, având în vedere linia directoare de decarbonizare completă a producerii de energie electrică, vor fi necesare acțiuni complexe de optimizare dinamică a sistemului electroenergetic, în sensul scoaterii/punerii în funcțiune de capacități de producere a energiei electrice (inclusiv prin utilizarea de tehnologii noi) și de stocare a energiei, cu restricții cauzate de emisii, ținta de eficiență energetică, interconexiuni cu sisteme vecine, dezvoltare de noi capacități de transport, care ar trebui să satisfacă adecvanța rețelei electrice dar și condițiile de stabilitate statică și dinamică a sistemului energetic național.

În acest context dintre principalele măsuri propuse pentru a atinge țintele noi stabilite pentru promovarea producerii de E-SRE pentru orizontul 2030 prin „Fit for 55” sunt:

- **Stabilirea de prevederi legale, care să constituie reguli pe bază clare cu privire la prioritizarea transparentă a accesului la rețea, care să permită garantarea faptului că toate limitările capacității de racordare garantate sau limitările operaționale, se introduc pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii privind racordarea la sistemul de transport a unor noi instalații de producere și a unor noi instalații de stocare a energiei, pentru evitarea de obstacole nejustificate la intrarea pe piață**
- **Stabilirea unor priorități maxime pe baza unor prevederilor legale, pentru stimularea și promovarea de programe cu obiective de instalare de noi capacități**
- **Extinderea pe scara largă a instalării de capacități de producere a E-SRE de către consumatori individuali (min 500000 consumatori până în 2030 cu minim 4 kW instalați/consumator). Funcție de evoluția prețului energiei electrice se poate evalua necesitatea stimulării de instalare a acestor capacități de producere a E-SRE**

	<p>prin promovare acestora, printr-o schemă de ajutor de stat pentru un total minim 2000 MW;</p> <p>În aceste context, acest ordin vine ca o necesitate evidentă, fiind un prim pas în procesul de transparentizare a racordării la rețea care să faciliteze transferul de informații utile potențialilor investitori în capacități de producție.</p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>Dispozițiile prevederilor art. 29 alin. (1) lit. a), ale art. 36 alin. (7) lit. a) și alin. (10), ale art. 45 alin. (1) lit. a) și e) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 14 alin. (7) și (9) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare.</p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Prin prezentul proiect de ordin se au în vedere, în principal, următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obligația ca activitatea să fie realizată în întregime de personalul din cadrul CNTEE Transelectrica SA; - informațiile necesare calculelor pentru nivelul de 110 kV să fie furnizate OTS de operatorii de distribuție care au în gestiune rețelele respective; - modul de determinare al capacităților disponibile să se stabilească în fiecare nod al rețelei, iar la nivelul rețelei de distribuție, în fiecare nod al rețelei pentru nivelul de 110 kV și pe zonă de concesiune; - obligația elaborării unei proceduri de către OTS necesară schimburilor de informații între OTS și OD precum și calculelor care se fac pe baza acestor informații; - principiile de determinare și criteriile obligatorii pe care metoda de calcul trebuie să le îndeplinească; - obligațiile privind publicarea capacității disponibile; - modul în care vor fi utilizate informațiile publicate; - dispoziții finale privind obligația de informare a ANRE și tratamentul costurilor suplimentare generate de această nouă activitate; - anexa care propune un calendar de implementare a acestei noi activități conținând responsabilitățile operatorilor de rețea și date precise care asigură determinarea și publicarea datelor astfel: <ul style="list-style-type: none"> o lunar începând cu 1 decembrie 2021;

	<ul style="list-style-type: none"> ○ bilunar începând cu 1 aprilie 2022; ○ săptămânal începând cu 1 iulie 2022; ○ zilnic începând cu 1 octombrie 2022. <p>Acest proiect de ordin se dorește a se constitui doar o prima etapă, caracterizată de efectuarea calculelor doar la nivelele de înaltă tensiune (400 kV, 220 kV și 110 kV).</p>
4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezentul act normativ	Motivul elaborării acestui proiect de ordin îl constituie, necesitatea determinării capacității disponibile, în special în condițiile în care nu se fac întăriri în rețelele electrice, cu respectarea indicatorilor de calitate a serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice și menținerea constantă a siguranței în alimentarea consumatorilor.
5. Alte informații	Această activitate va induce cheltuieli suplimentare, cu recunoașterea acestora în tarifele de rețea conform reglementărilor în vigoare. În funcție de rezultatele procesului de consultare publică și experiența acumulată pe durata aplicării primei etape, prevederile ordinului ar putea fi extinse ulterior la nivelul de medie tensiune și, în final la joasă tensiune.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	
a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei	Nu este cazul.
b) impactul asupra operatorilor economici	
c) impactul asupra consumatorilor/clientșilor finali (variații de preț sau altele asemenea)	
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
4. Implicații sociale	Nu este cazul.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 4-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ;	
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Alte informații	Nu este cazul.